

ŠPANJOLSKA

PROFIL EMITIVNOG TRŽIŠTA - IZDANJE 2023.

SADRŽAJ

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU	3
POLITIČKO UREĐENJE	3
STANOVNIŠTVO	4
OPĆE KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA	5
TURISTIČKO TRŽIŠTE ŠPANJOLSKE	6
DOPRINOS TRŽIŠTA UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU	7
REZULTATI 2022. PREMA SUSTAVU eVISITOR (svi kapaciteti)	8
TRŽIŠNE PERSPEKTIVE	10
ZRAKOPLOVNA POVEZANOST S HRVATSKOM	12

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU

Službeni naziv: Kraljevina Španjolska.

Površina: 505.370 km².

Glavni grad: Madrid (6.669.000 stanovnika).

Veći gradovi: Barcelona (5.624.000), Valencia (835.000) (2021.).

Službeni jezik: španjolski.

Valuta: euro (EUR).

POLITIČKO UREĐENJE

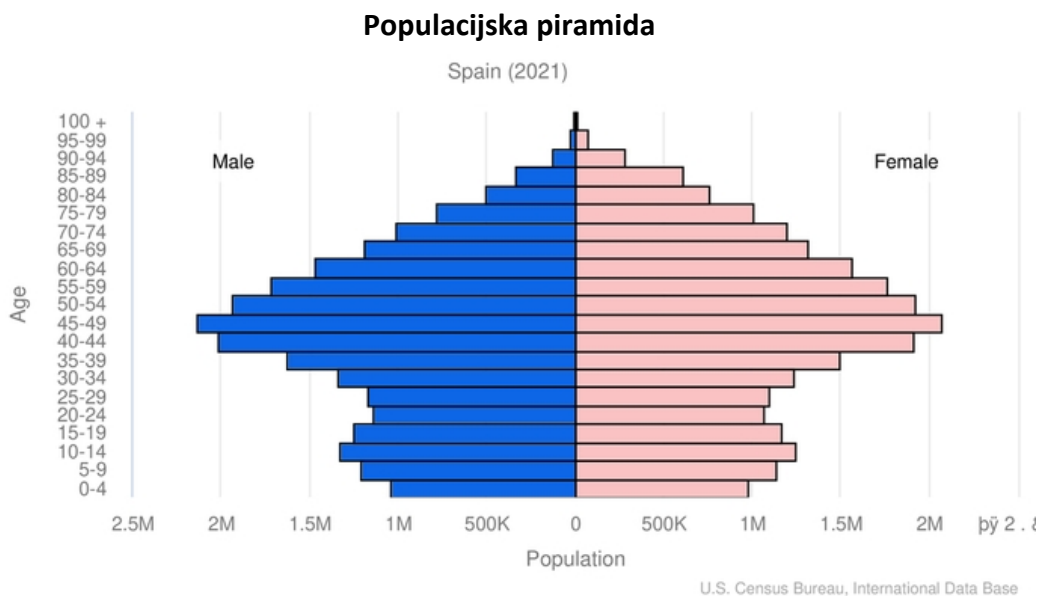
Prema Ustavu iz prosinca 1978. Španjolska je ustavna monarhija, unitarna država s parlamentarnim sustavom vlasti. Monarhija je nasljedna po muškom i ženskom potomstvu iz dinastije Bourbon (španjolski ogranak dinastije Bourbon). Monarh je poglavar države i vrhovni zapovjednik oružanih snaga, a njegove su odluke važeće uz supotpis predsjednika vlade. Zakonodavnu vlast ima dvodomni parlament, Generalni kortes (*Cortes Generales*), koji se sastoji od *Kongresa zastupnika (Congreso de los Diputados)*, koji može imati najmanje 300, a najviše 400 zastupnika te *Senata (Senado)*, koji ima 259 senatora (208 ih se bira izravno u 52 okruga, a njih 51 biraju zakonodavna tijela 17 autonomnih zajednica). Zastupnici obaju domova biraju se na općim, izravnim i tajnim izborima, na mandat od 4 godine.

Biračko je pravo opće i jednako, imaju ga svi državljani s navršениh 18 godina života. Izvršnu vlast ima vlada (*El Gobierno*), na čelu koje je predsjednik vlade, koja je za svoj rad odgovorna parlamentu. Sudbena vlast utemeljena je na načelu neovisnoga sudstva. Opće (generalno) vijeće sudbene vlasti (*Consejo General del Poder Judicial*) štiti neovisnost sudstva, ali i sudaca i magistrata od ostalih vlasti u državi. Najviše je pravosudno tijelo u državi Vrhovni sud (*Tribunal Supremo*), a Ustavni sud (*Tribunal Contitucional*) pazi da zakoni i djelovanje javne vlasti budu u skladu s Ustavom.

Administrativno je država podijeljena na 17 autonomnih pokrajina (*comunidades autónomas*): Andaluzija, Aragon, Asturias, Balearsko otočje, Baskija, Extremadura, Galicija, Kanarsko otočje, Kantabrija, Kastilja-La Mancha, Kastilja i Leon, Katalonija, La Rioja, Madrid, Murcia, Navarra, Valencija te 2 autonomna grada na afričkom području: Ceuta i Melilla koji su pod izravnom nadležnosti središnje države.

Državni poglavar: Kralj Juan Carlos I. od 22. 11. 1975. do 2. 6. 2014. (abdicirao); 18. 6. 2014. Princ Felipe VI. proglašen je novim španjolskim kraljem. Predsjednik vlade: Pedro Sánchez Pérez-Castejón (od 2.6. 2018.).

STANOVNIŠTVO

Izvor: CIA Statistics

Broj stanovnika: 47.260.584 (srpanj 2021., procjena).

Stopa rasta stanovništva: -0,03 % (2021., procjena).

Gustoća naseljenosti: 93,5 stanovnika/km² (80,8 % stanovništva živi u gradovima) (2020.).

Vjerska pripadnost: rimokatolici 68,9 %, ateisti 11,3 %, agnostici 7,6 %, ostali 12,1 % (2019., procjena).

Etničke grupe: Španjolci (86,4 %), Marokanci (1,8 %), Rumunji (1,3 %), ostali (10,5 %) (2018., procjena).

Dobna struktura

- 0 – 14 godina – 15,02 % (3.861.522 muškaraca / 3.650.085 žena)
- 15 – 24 godine – 9,9 % (2.557.504 muškaraca / 2.392.498 žena)
- 25 – 54 godine – 43,61 % (11.134.006 muškaraca / 10.675.873 žena)
- 55 – 64 godine – 12,99 % (3.177.080 muškaraca / 3.319.823 žena)
- 65 i više godina – 18,49 % (3.970.417 muškaraca / 5.276.984 žena) (2020., procjena)

Očekivana životna dob: 82,2 godina (79,2 godina za muškarce; 85,4 godina za žene) (2021., procjena).

OPĆE KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA

Španjolsko gospodarstvo je 13. po veličini na svijetu, dok u eurozoni zauzima četvrto mjesto (na razini Europske unije, na petom su mjestu) i jedno je od najbrže rastućih gospodarstava Europe. Tržište Španjolske je privlačno mnogim stranim izvoznicima i investitorima jer je troškovno konkurentno, ima visoko učinkovit prijevozni sustav i naprednu ICT mrežu. Loša strana gospodarske slike je stopa nezaposlenosti koja je već niz godina među najvišima u Europi.

Španjolsko se gospodarstvo uglavnom temelji na poljoprivredi, financijskim uslugama i turizmu.

Poljoprivredni sektor doprinosi s 3 % u španjolskom BDP-u i zapošljava 4 % radne snage. U zemlji djeluje gotovo milijun poljoprivrednih i stočarskih tvrtki, koje posluju na 30 milijuna hektara zemlje. Španjolska je najveći svjetski proizvođač maslinovog ulja i treći najveći proizvođač vina na svijetu. Zemlja je također jedan od najvećih svjetskih proizvođača naranči i jagoda. Glavne poljoprivredne kulture su pšenica, šećerna repa, ječam, rajčica, masline, agrumi, grožđe i pluto. Stočarstvo je također važan segment (uglavnom uzgajaju svinje i goveda).

Uslužni sektor doprinosi sa 74% u BDP-u i zapošljava 76% aktivnog stanovništva. Turizam je vrlo važan za ekonomiju Španjolske, koja je ujedno druga najpopularnija turistička destinacija na svijetu. Važnu ulogu ima i bankarski sektor koji se sastoji od 12 bankarskih skupina, koje uključuju 59 privatnih banaka, 2 štedionice i 61 zadružnu banku. Industrijski sektor čini 23% BDP-a i zapošljava 20% radne snage. Prevladavaju tekstilna i prehrambena industrija, željezo i čelik te proizvodnja brodskih strojeva i inženjeringa. Segmenti koji pokazuju velik potencijal rasta su proizvodnja elektroničkih komponenata i ICT. U 2020. Španjolska je zabilježila pad industrijske proizvodnje od 9,6%. 2021. i 2022. godina donose osjetan gospodarski oporavak, iako je daljnja makroekonomska progresija pod znakom upitnika, ima li su u vidu rekordna inflacija, kao i energetska neizvjesnost koji snažno utječu na cijelu Europu.

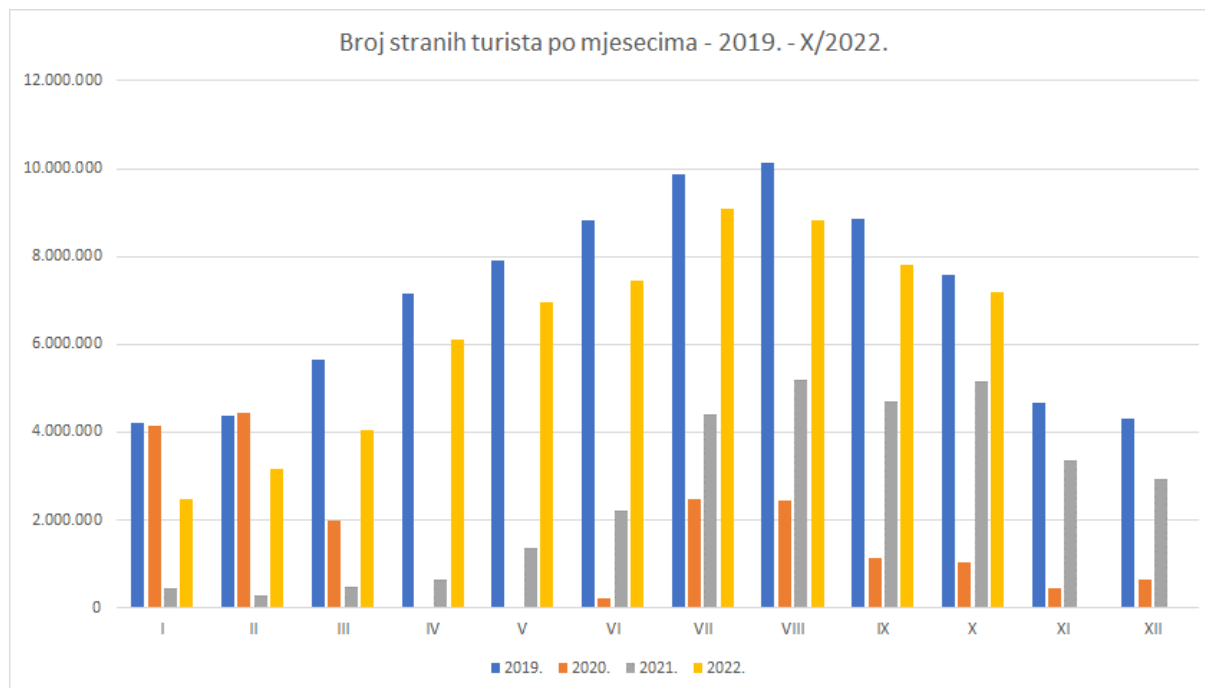
Makroekonomski pokazatelji

Vrijednost	Jedinice	Skala	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Bruto domaći proizvod, stalne cijene	Nacionalna valuta	Milijarde	1.193,81	1.064,61	1.119,21	1.167,63	1.181,78	1.212,36
Bruto domaći proizvod, stalne cijene	Postotna promjena		2,08	- 10,82	5,13	4,33	1,21	2,59
Bruto domaći proizvod, tekuće cijene	Američki dolari	Milijarde	1.393,20	1.280,46	1.426,22	1.389,93	1.421,01	1.508,90
Bruto domaći proizvod po stanovniku, stalne cijene	Nacionalna valuta	Jedinice	25.343,36	22.481,04	23.612,38	24.528,33	24.724,07	25.267,19
Bruto domaći proizvod po stanovniku, tekuće cijene	Američki dolari	Jedinice	29.576,25	27.039,18	30.089,52	29.198,09	29.729,17	31.447,42
Inflacija, prosječne potrošačke cijene	Indeks		97,31	97,00	100,00	108,83	114,12	118,07
Inflacija, prosječne potrošačke cijene	Postotna promjena		0,70	- 0,32	3,09	8,83	4,85	3,46
Opseg uvoza roba i usluga	Postotna promjena		1,20	- 15,19	13,94	8,63	3,18	4,11
Opseg izvoza roba i usluga	Postotna promjena		2,48	- 20,15	14,74	12,12	2,40	3,99
Stopa nezaposlenosti	Postotak ukupne radne snage		14,11	15,53	14,79	12,69	12,30	12,10

Izvor: IMF (2021. i nadalje procjena)

TURISTIČKO TRŽIŠTE ŠPANJOLSKE

Poput većine drugih zemalja Zapadne Europe, Španjolska je tijekom COVID pandemije pretrpjela vrlo velik pad turističkog prometa. Tijekom druge polovice 2021. te posebice u 2022. godini receptivno turističko tržište osjetno se oporavlja, a Španjolska u razdoblju siječanj-listopad 2022. bilježi 63,1 mil. stranih turista (85% prometa usporedivog razdoblja 2019. godine).

Izvor: Instituto Nacional de Estadística

Najviše stranih turista u Španjolsku je tijekom promatranog dijela 2022. godine pristiglo iz UK, Francuske i Njemačke.

Katalonija i Baleari najsnažnije su turističke regije Španjolske.

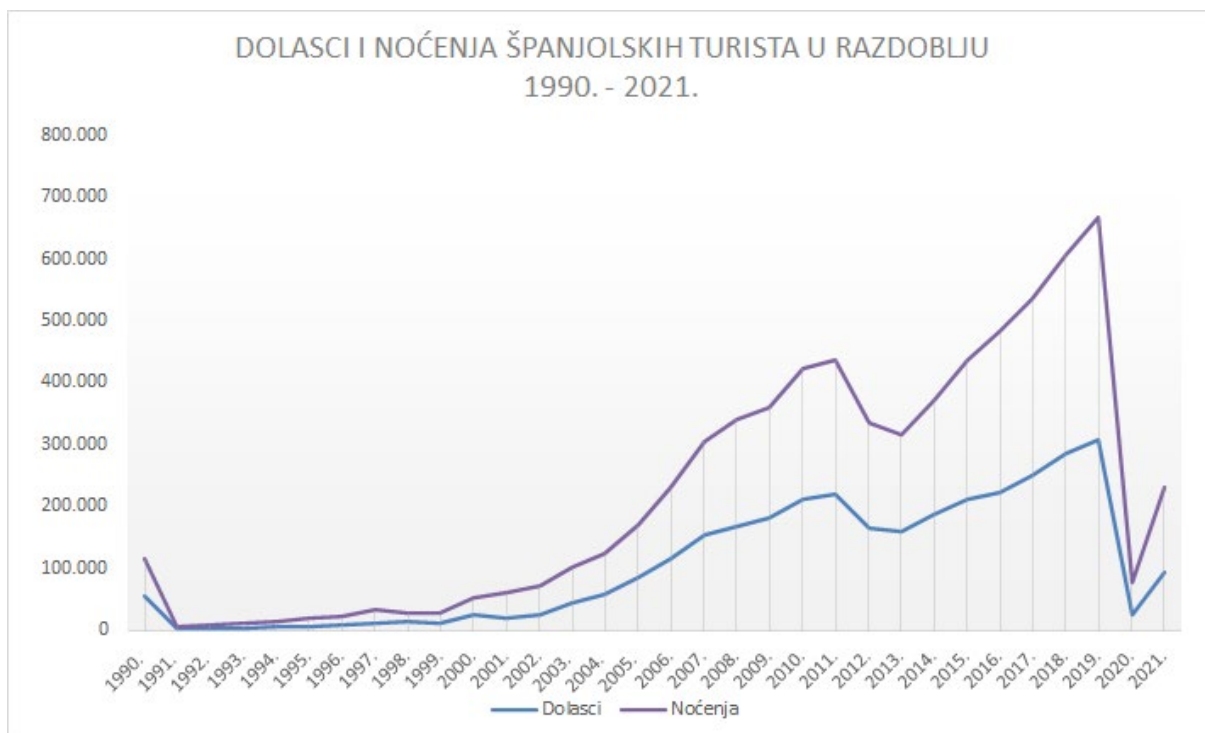
Najviše turista u španjolsku je doputovalo zrakoplovom (52,3 mil) te cestovnim putem (9,6 mil), a potom slijedi brodski prijevoz (1 mil.) i vlak (0,21 mil.).

Prema Instituto Nacional de Estadística, Španjolci su u 2021. godini zabilježili gotovo 143 milijuna putovanja, od toga 7,2 milijuna u inozemstvo. Za usporedbu, u 2019. godini zabilježeno je gotovo 194 milijuna putovanja, od toga 20,1 milijun u inozemstvo.

DOPRINOS TRŽIŠTA UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU

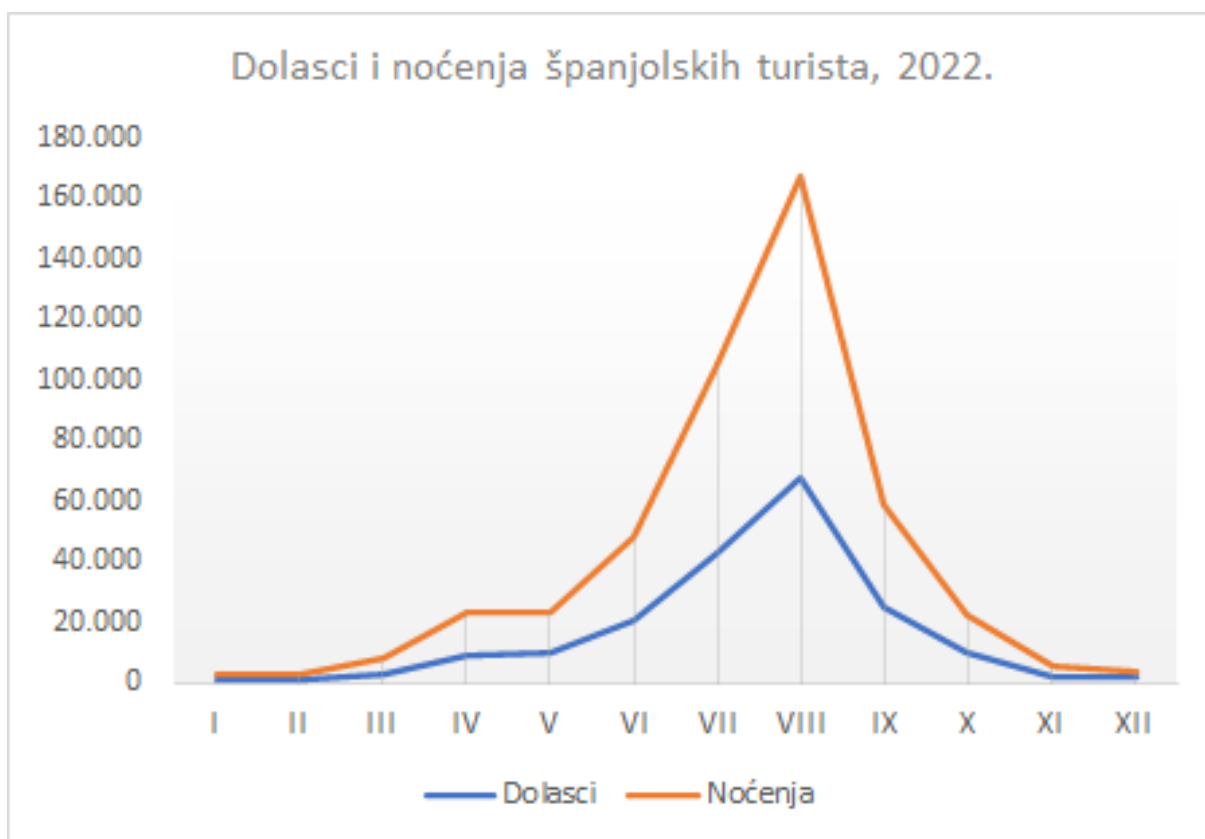
ŠPANJOLSKA	Dolasci			Noćenja		
		indeks	1990.=100		indeks	1990.=100
1990.	55.339		100	115.924		100
1991.	1.902	3	3	6.286	5	5
1992.	1.967	103	4	8.814	140	8
1993.	3.286	167	6	12.286	139	11
1994.	4.534	138	8	13.108	107	11
1995.	5.251	116	9	18.354	140	16
1996.	9.000	171	16	21.000	114	18
1997.	11.807	131	21	32.510	155	28
1998.	12.535	106	23	28.423	87	25
1999.	10.879	87	20	26.604	94	23
2000.	25.022	230	45	51.604	194	45
2001.	19.692	79	36	61.623	119	53
2002.	26.022	132	47	72.240	117	62
2003.	43.791	168	79	101.176	140	87
2004.	56.907	130	103	123.753	122	107
2005.	84.183	148	152	169.701	137	146
2006.	114.188	136	206	230.384	136	199
2007.	153.826	135	278	305.210	132	263
2008.	168.249	109	304	340.550	112	294
2009.	180.013	107	325	360.003	106	311
2010.	211.094	117	381	423.468	118	365
2011.	220.957	105	399	437.258	103	377
2012.	166.176	75	300	333.766	76	288
2013.	158.190	95	286	315.304	94	272
2014.	185.985	118	336	371.527	118	320
2015.	212.798	114	385	437.382	118	377
2016.	221.978	104	401	482.219	110	416
2017.	250.387	113	452	534.065	111	461
2018.	285.501	114	516	607.491	114	524
2019.	308.704	108	558	667.631	110	576
2020.	25.584	8	46	76.228	11	66
2021.	94.746	370	171	230.118	302	199

Izvor: DZS – komercijalni smještajni kapaciteti

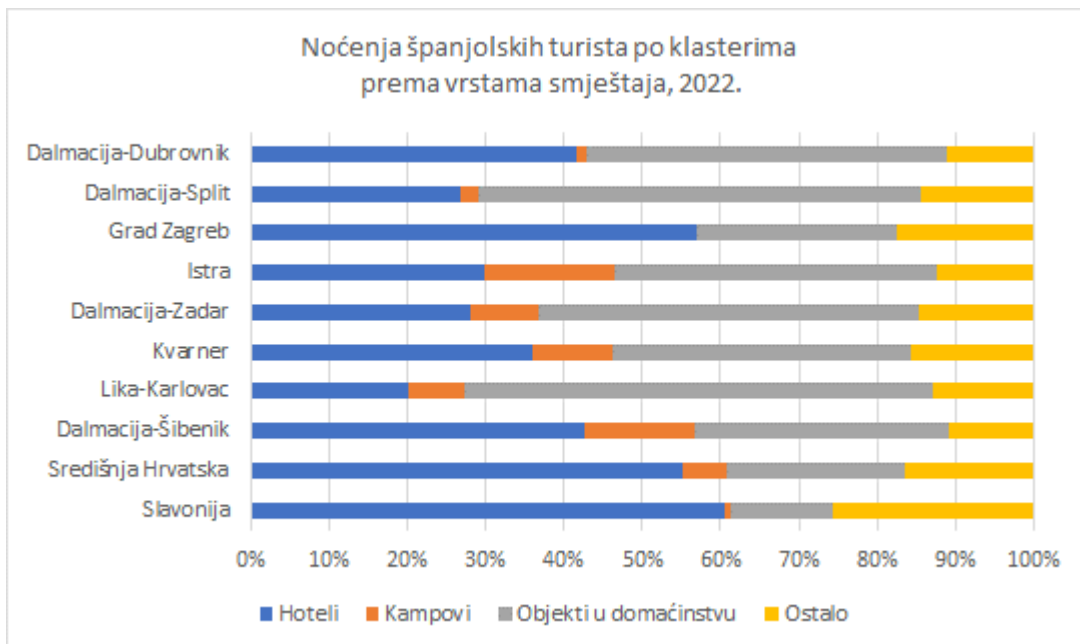
Izvor: DZS – komercijalni smještajni kapaciteti

REZULTATI 2022. PREMA SUSTAVU eVISITOR (svi kapaciteti)

Promet po klasterima

	Dolasci	Noćenja
Dalmacija-Dubrovnik	49.645	124.606
Dalmacija-Split	48.665	117.297
Grad Zagreb	28.119	56.245
Nautika	5.275	36.567
Istra	12.319	36.494
Dalmacija-Zadar	15.599	28.118
Kvarner	11.563	27.542
Lika-Karlovac	13.801	23.024
Dalmacija-Šibenik	5.337	14.244
Središnja Hrvatska	2.149	4.932
Slavonija	898	2.604
Ukupno	193.370	471.673

Top destinacije

Grad općina	Noćenja
Dubrovnik	100.007
Split	67.021
Zagreb	56.245
Zadar	21.239
Hvar	13.509
Pula	9.994
Plitvička Jezera	8.946
Župa dubrovačka	8.467
Rijeka	7.654
Šibenik	6.975

Dolasci po dobi i spolu

	muškarci	žene
0-5 godina	0,6%	0,6%
6-11 godina	1,1%	1,0%
12-17 godina	2,3%	2,4%
18-24 godina	5,8%	6,7%
25-34 godina	11,7%	12,3%
35-44 godina	8,8%	7,8%
45-54 godina	8,0%	7,9%
55-64 godina	6,5%	7,5%
> 65 godina	4,3%	4,7%

TRŽIŠNE PERSPEKTIVE

Početkom studenog, državni tajnik za turizam Španjolske Fernando Valdés ističe kako unatoč pozitivnom ishodu sezone 2022. prognoze ostaju suzdržane, uslijed utjecaja koje bi vanjski čimbenici, uglavnom troškovi života, mogli imati na turizam.

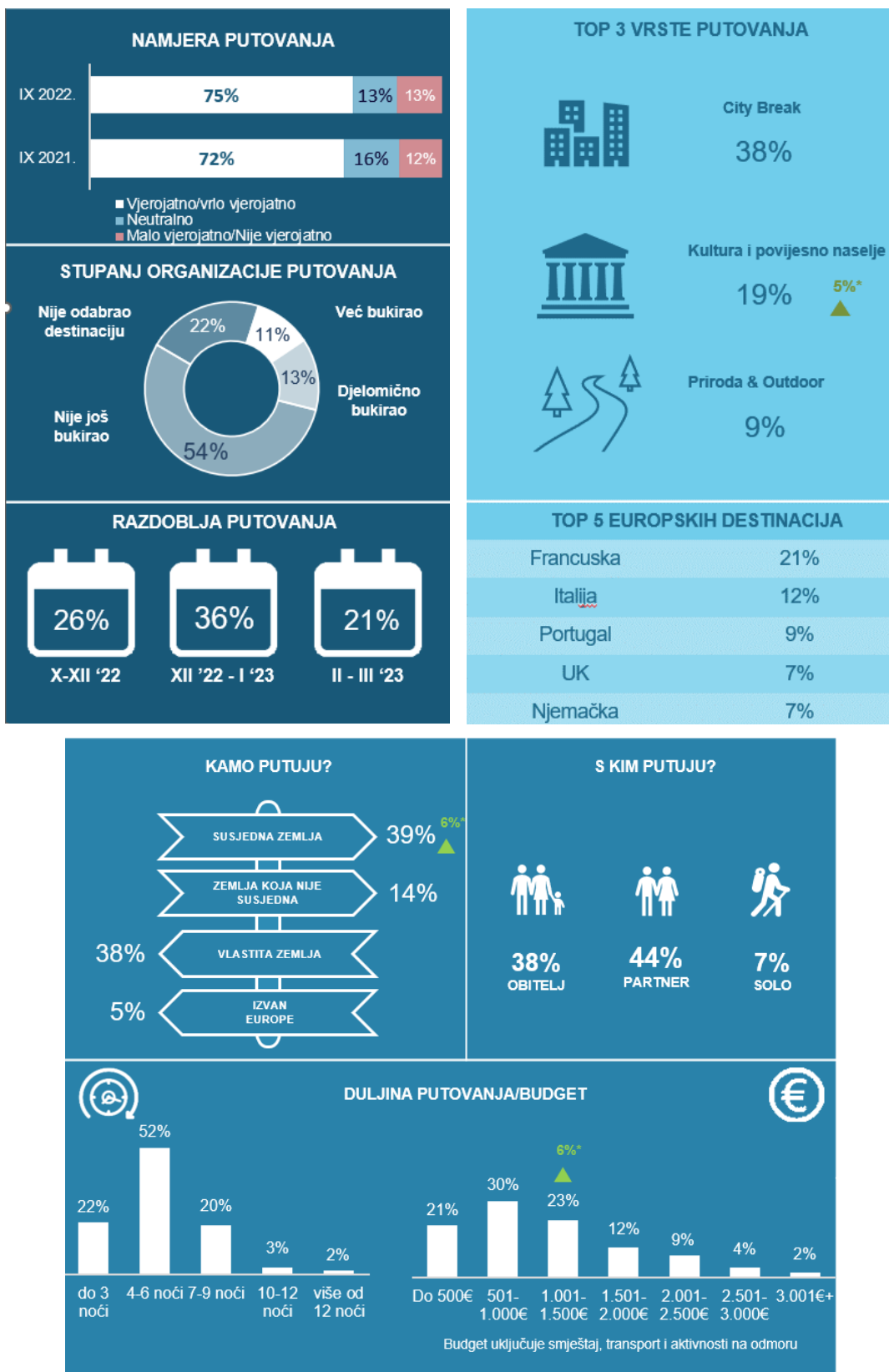
Suzdržanost u pogledu daljnjeg oporavka receptivnog turističkog tržišta Španjolske može se projicirati i na emitivni potencijal – iako će Španjolci u narednoj godini vjerojatno putovati više, teško je očekivati kako će u pogledu putovanja u inozemstvo doseći razine prometa iz 2019., posebice imaju li se u vidu već spomenuti ekonomski problemi (deficit energenata, inflacija i dr.) koji će zasigurno u značajnoj mjeri ograničiti potrošnju Španjolaca.

Posljednje istraživanje ETC-a (European Travel Commission) koje se odnosi na namjere putovanja Španjolaca u razdoblju od listopada 2022. do ožujka 2023. pokazuje kako 75% Španjolaca u predmetnom vremenskom intervalu planira putovati.

Njih 39% planira posjetiti susjedne zemlje, dok ih 38% planira posjetiti domaće destinacije.

Pretežita većina putovanja planirana je u rasponu od 4 do 6 noći, a za više od 50% putovanja planirani budget iznosi između 500 i 1.500 eura.

U promatranom razdoblju godine najtraženija vrsta putovanja je *city break*. Najveći broj Španjolaca putovat će s partnerom, a potom s obitelji. Francuska, Italija i Portugal biti će glavne odredišne destinacije za Španjolce koji će putovati tijekom ove jeseni i zime.

Izvor: European Travel Commission

ZRAKOPLOVNA POVEZANOST S HRVATSKOM

Prema trenutno dostupnim podacima hrvatskih zračnih luka, tijekom zimskog reda letenja 2022/2023 (prema definiciji IATA-e, zimski red letenja odnosi se na letove u razdoblju od posljednje nedjelje listopada tekuće godine do posljednje subote ožujka naredne godine) moguće je sveukupno očekivati približno 132 operacije putničkih zrakoplova u hrvatskim zračnim lukama Zagreba i Dubrovnika na direktnim poveznim relacijama sa španjolskim zračnim lukama (broj ukupnih operacija zrakoplova u zračnim lukama u ovom se slučaju odnosi se na broj operacija slijetanja i polijetanja komercijalnih putničkih zrakoplova).

ZL/prijevoznik/ukupan broj operacija zrakoplova	Dubrovnik	Zagreb	Grand Total
Barcelona	46		46
Vueling Airlines	46		46
Malaga		84	84
Ryanair		84	84
Sevilla		2	2
Croatia Airlines		2	2
Grand Total	46	86	132